

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiae Venusinae, ac deinde Aesinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1706

Deputationis Cancellarii Formula V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62406)

vium Apostolicorum, nisi ex certa scientia Papæ, vel nisi Vicarius Foraneus esset unus de Canonicis Cathedralis, Pac. Jord. tom. 2. lib. 12. tit. 1. nu. 91. & seqq.

8 Non ei potest Episcopus delegare facultatem concedendi Monitoria ad finem revelandi, ut plenè probat Fagnan. in cap. Quoniam n. 43. de potest. Judic. Deleg. & est contra Barbol. de Offic. & Potest. Episc. allegat. 96. num. 9. tenentem, hanc facultatem delegabilem esse Vicario Foraneo.

9 **EMOLUMENTIS.** Tertiam partem pœnarum à Festorum violatoribus exactarum sibi, & Executoribus applicare potest, dixit Nicol. in fosc. verb. Vicarius Capitularis num. 83.

Deputationis Cancellarii.

FORMULA V.

SUMMARIUM.

- 1 Deputatio Cancellarii Episcopi debet in actis, registrari.
- 2 Scripturæ, & Instrumenta, que rogantur à Cancellario Episcopi uti Cancellario, servari debent in Cancellaria, nec transferri ad Archivium Communitatis.
- 3 Episcopus potest per Edictum præcipere, quod Notarii exhibeant in Cancellaria Episcopali exemplaria Instrumentorum pertinentium ad Monasteria Monialium.

4 Episcopus non potest prohibere Capitulo, seu Judicibus Synodalibus, quod non utantur opera alterius Notarii, quam sui Cancellarii, præterquam in vifitatione.

5 Cancellarii Episcoporum debent esse probi, & misericordes.

Cancellarii Episcoporum, si mali sint famam Prælati onerant, & Tribunal Ecclesiasticum in scandalum vertitur Laicorum, ibid.

6 Scripturæ Cancellarii Episcopi plenam fidem faciunt etiam in foro Laico.

7 Clerici possunt esse Cancellarii Tribunalis Episcopi, prout pluries sunt in Regno Neapolitano.

8 Cancellarius Episcopi Laicus gaudet privilegio fori, & exemptionem ab oneribus personalibus.

9 Cancellarius Episcopi in emolumentis exigendis debet servare (saltem in Italia) Taxam Innocentianam in his, in quibus ipsa Taxa disponit.

Cancellarius, sive Notarius debet exigere vnercedem taxatam à lege, & si aliquid ultra recipiat, peccat, & tenetur ad restitutionem, ibid.

10 Cancellarius Episcopi pro mercede copie Processus tenentur servare Taxam hic præscriptam à Sacra Congregatione, & num. 11.

12 Cancellario suspensio allegato, datur alius Actuarius.

N. Episcopus N.

Dilecto &c.

CUM de idoneo Cancellario *providere cupiamus*, qui Nobis, & Tribunali nostro inserviat, & quæ in illo agenda sunt diligenter adimpleat, & scripturas, librosque ad nostram Cancellariam spectantes fideliter custodiat, erga personam tuam mentis aciem direximus, cujus vitæ honestas, *morum probitas*, fides, diligentia, habilitas, alique qualitates apud Nos multiplici commendantur testimonio. Quapropter illarum intuitu tenore præsentium auctoritate nostra ordinaria, & omni alio meliori modo, quo possumus, Te in nostrum Cancellarium eligimus, & deputamus cum facultate univèrsa, & singula agendi, & faciendi tam in voce, quam in scriptis, quæ gerere, & facere possunt, & debent Cancellarii Episcopales. Itaut tuis scripturis tam publicis, quam privatis durante officio omnis fides in iudicio, & extrà adhibeatur.

Monacelli Form. Pars I.

B 3

Ac

Ac insuper cum omnibus, & singulis exemptionibus, privilegiis, honoribus, & emolumentis, quibus tam de jure, quàm de consuetudine nostri Cancellarii uti, frui, potiri, & gaudere solent, & debent: Mandantes omnibus nostræ jurisdictioni subiectis, cæterisque ad quos pertinet, ut Te in talem agnoscant, & recipiam sub pœnis nostro arbitrio pro modo culpæ infligendis. Præsentibus ad nostrum beneplacitum valituris. In quorum &c. Datum &c.

N. Episcopus N.

Loco ✠ Sigilli.

N. Secretarius.

ADNOTATIONES.

1. **PROVIDERE CUPIAMUS**. Provisione Cancellarii per Episcopum facta, debent litteræ Patentès in actis Cancellariæ per Secretarium Episcopi registrari, ne umquam de validitate, & legalitate gestorum Cancellarii electi valeat dubitari; multumque interest, ut de deputatione constet ex ipsis Actis Cancellariæ.

2. **CUSTODIAT**. Scripturæ, & Instrumenta, quæ conficiuntur, & rogantur à Cancellario Episcopi tamquam Cancellario, servari debent in Episcopali Cancellaria, non autem transferri debent in Archivio Communitatis, sicuti tenentur facere alii Notarii ad præscriptum Bullæ 83. Sixti V. prout declaravit Sac. Congreg. Concilii 5. Novembris 1625. cujus Decretum refert per extensum Pignatell. *Consult. Can. 210. n. 3. tom. 4.* in quo enumerantur omnes scripturæ, quæ pertinere dicuntur ad Curiam Episcopalem.

3. Immò potest Episcopus per Edictum præceptum facere aliis Notariis, quod exhibere debeant in Cancellaria Episcopali acta, seu rogitus, illorumque exemplaria spectantia ad Monasteria Monialium, prout laudando Episcopum Eugubinum, qui tale mandatum dederat respondit Sac. Congreg. Episc. 31. Januarii 1596.

4. Non posset tamen prohibere, quod Judices Synodales, aut Capitulum non valeant uti opera alterius Notarii, quàm sui Cancellarii in conficiendis Instrumentis contractuum, præterquam in vi-

sitatione, Nicol. in *fosc. verb. Deposium num. 4. & verb. Judex num. 25. & in lucubr. Can. lib. 1. tit. 3. num. 17.*

5. **MORUM PROBITAS**. Cancellarii Fori Ecclesiastici debent esse probi, bonæque famæ, & æstimationis, non autem (ut non semel contigit) vitiis dediti, aut lupinis uberibus pecunias inhiantes. Ideoque Episcopi aliive Prælati jurisdictionem habentes, qui illis utuntur, multum invigilare debent, ut huic officio viri misericordes, & probatæ vitæ destinentur. Hi etenim Cancellarii, si mali sunt, non tantum propriam, sed Prælati famam, & bonum nomen fædant, & deturpant, rudes, & pauperes excoriant, & Tribunal Ecclesiasticum, quod debet esse in exemplum Foro Laico, potius in scandalum vertitur, & quicquid in eo agitur turpe, alibi licitum reputatur.

6. **TAM PUBLICIS, QUAM PRIVATIS**. Licet hic in formula Cancellarius non creetur Notarius (sicut Episcopus posset pro tota sua Diœcesi) adhuc ejus scripturæ plenam fidem faciunt etiam in Foro Sæculari tamquam factæ à publico Ministro habente facultatem Notarii publici, ut per doctrinam Abb. in *cap. 2. de fid. Instrum.* probant Piassec. *prax. Episc. tit. de person. Judic. n. 46.* Passerin. *de stat. hom. tom. 2. quæst. 187. art. 2. num. 54.*

7. Et hinc fit, quod Clerici, quibus est interdictum officium Tabellionatus, ut in *cap. Sicut Te ne Cler. vel Monach.* ubi plenè Fagnan. nihilominus ad officium Cancellarii Curie Ecclesiasticæ possit assumi, Bellett. *disq. Cler. par. 1. de discipl. Cler.*

Cler. §. 29. num. 9. Ciarlin. contr. 63. n. 15. Sicuti passim assumuntur in omnibus ferè Curis Ecclesiasticis Regni Neapolitani, ubi vocantur Magistri Actorum, & tradit Piafec. *prax. Episc. loco citato num. 47.* afferens magis expedire Cancellarios esse Clericos, quam Laicos, cui adheret Pac. *Jord. lucubr. tom. 2. lib. 7. tit. 1. num. 15.*

8 EXEMPTIONIBUS. Si Cancellarius Episcopi est Laicus, gaudet privilegio Fori, ut communiter docent Ciarlin. *dicta contr. 63. num. 12. & contr. 20. num. 34. Gratian. discept. 340. per tot. Spere. decif. 128. num. 34. Bellet. disq. Cler. par. 1. de favor. Cler. real. §. 1. num. 24. Nicol. in fosc. verb. Cancellarius num. 7. & lucubr. Can. lib. 5. tit. 39. nu. 109. ampl. 5. Sac. Con. Immunitatis in Beneventana 21. Januarii 1631. in Fundana 25. Novembris 1636. & in Aquinaten. 17. Junii 1649.* in qua fuit etiam declaratum gaudere debere exemptione ab oneribus personalibus.

9 EMOLUMENTIS. In emolumentis exigendis debet Cancellarius servare Taxam Innocentianam (quæ saltem in Italia fuit publicata per viam legis universalis) in his, in quibus ipsa Taxa disponit; in reliquis verò vel Metropolitanam, vel propriam Diocesim, quatenus non sit rigidior, & contra Decreta Sacræ Congregationis, ut responsum fuit à Sac. Congregat. Episc. in Thelesina 19. Aprilis 1697. Quando enim merces reperitur taxata à lege, illam tenetur Notarius, sive Cancellarius exigere, nec potest aliqui ultra recipere, & contrarium faciens, nedum peccat, sed tenetur ad restitutionem, ut pluribus allegatis firmat Passerin. *in c. Statum, §. Notarium num. 321. & 322. de rescript. in sexto*, ubi hunc Notarii excessum appellat crimen concussionis.

10 Pro mercede verò copiarum Processuum, sive Actorum servanda erit Taxa pluries à Sac. Congr. Episc. approbata, & præsertim in *Larinen. 7. Julii 1690.* in qua recurrent Dominico Sorella fuit Episcopo injunctum--*Che pagandosi dal meseesimo la mercede al Cancelliere alla ra-*

gione di bajocchi due, e mezzo per qualsivoglia facciata di carta di venti versi, contenenti venti lettere per ciascun verso, trametta all' EE. Loro la copia autentica de' predetti Atti &c.

11 Et in *Savonen. 4. Septembris 1693.* recurrentibus Cappellanis, & Sacerdotibus Burgi Finalis, proponunt clar. mem. Card. Petrucci fuit rescriptum--*Ad mentem Eminentissimi Ponentis, & mens fuit quod nomine Congregationis injungeret Ordinario transmissionem Actorum soluta mercede juxta supradictam Taxam, prout mandavit transmitti Decreto frequenti--Cancellarius, & alii Actuarii, seu Officiales, & Ministri Curie Episcopalis Savonen. soluta ipsis per Oratores mercede ad rationem medii julii Romani pro qualibet integra carta, cujus unaquaque pagina conslet saltem viginti lineis, quarum unaquaque contineat saltem viginti litteras, itaut integra carta habeat quadraginta lineas juxta mentem Sacræ Congregationis, integram copiam Processus, & omnium Actorum prædictis Oratoribus tradant, & consignent &c.* Datum Romæ 9. Septembris 1693. P. M. Card. Petruccius Ponens.

12 AGNOSCANTE, ET RECIPIANTE. Si Cancellarius ex justa, & rationabili causa partibus esset suspectus, debet dari alius Actuarius, ut rescriptum Sac. Congr. Episc. in *Aretina 19. Aprilis 1619.*

Deputationis Cancellarii Foranei.

FORMULA VI.

SUMMARIUM.

- 1 Cancellarius Vicarii Foranei potest deputari, & retineri in locis Diocesis, ubi constituitur ipse Vicarius, quia est Officialis necessarius, & num. 2. & 3.
- 4 Cancellarius Vicarii Foranei, si est Laicus gaudet privilegio Fori.